

## Slovesna zaprisega



V vojašnici Boris Kidrič je bila slovesna zaprisega mladih vojakov, ki nadaljujejo tradicije legendarne 1. slovenske udarne brigade Tone Tomšič.

Letovanje v Avstriji

# Mir združuje

V dnevih od 30. 7. do 10. 8. je letos v Avstriji letovala druga izmena 28 šolskih otrok, starih od 12 do 14 let. Letovali smo v kraju GÖSSELSORF, ki je približno 15 km oddaljen od Železne Kaple na Koroškem.

Istočasno pa so otroci iz Avstrije letovali v Poreču v domu občine. Vsako leto takšno izmenjavo organizira Zveza prijateljev mladine občine Ljubljana-Šiška.

Dom v Gösselsorfu je bil namensko grajen za otroke. Gradili so ga domačini s prostovoljnimi delom in sredstvi. V domu je prostora za 100 otrok, okrog njega pa je velik travnik, ki ga otroci s pridom uporabljajo.

Istočasno z nami so v domu letovali še otroci iz Avstrije in NDR. Naše otroke smo razdelili v tri skupine, ki so si izbrale naslednja imena: Triglav, Lipa in Ljubljana. Triglav po najvišji slovenski gori, Lipa po znanem slovenskem drevesu, pod katerimi so v prejšnjih časih naši znani slovenski pisatelji ustvarjali svoja najboljša dela, Ljubljana pa po našem glavnem mestu.

Dnevi v Avstriji so nam hitro minili. Vsak dan je potekal po vnaprej določenem programu. Praznovali smo dan Avstrije, dan NDR, dan Jugoslavije. V teh dneh so otroci s pomočjo svojih tovarišic sestavili določen program, s katerim so predstavili svojo drželo, k raznim športnim in likovnim tekmovanjem pa so povabili vse otroke.

V program je bilo vključeno tudi seznanjanje otrok s tem, da vsi otroci po svetu ne živijo v izobilju in da je mnogo otrok tudi lačnih. V ta namen smo vzgojitelji skupaj z otroki pripravili solidarnostni dan Nikaragve in Salvadorja. Denar, ki smo ga dobili od prodaje otroških izdelkov, je bil namenjen tem otrokom.

6. avgusta smo otroke spomnili na dogodek, ki se je zgodil leta 1945. Takrat je bila prvič uporabljena atomska bomba v Hirošimi in Nagasakiju, katerih posledice čutijo prizadeti še danes. Ta dan smo pripravili proslavo, na kateri so sodelovali vsi otroci.

En dan smo posvetili samo športu — dopoldne trening, popoldne pa smo izvedli pravo »olimpiado«, na kateri so se pomerili vsi otroci v teku na 60 m, v metu krogle in v skoku v daljavo.

Prvi teden je bilo vreme sončno in toplo in smo se vsak dan kopali v bližnjem jezeru, v gozdu pa smo nabirali borovnice in gobe, ki jih je bilo v tistem času v izobilju.

Drugi teden pa so nas prijazni gostitelji popeljali po lepi Koroški. Vozili smo se po dolinah Rož in Podjuna, ob prelepem Vrbskem jezeru, bili smo na Gosposvetskem polju in videli prestol za ustoličenje. Zelo nas je navdušil prekrasen grad na skali-grad HOCHOSTERWITZ. Bili smo tudi v živalskem vrtu.

Naslednji izlet je bil namenjen Celovcu. Lep vtis je pustil stari del mesta s starimi, lepo obnovljenimi hišami in trgi.

Tudi svet v malem je zanimivost, ki si jo je bilo vredno ogledati. To je travnik, kjer imajo do potankosti narejene značilnosti posameznih mest vsega sveta, npr: Eifflov stolp, palača OZN v New Yorku ter še 100 drugih znamenitosti.

Sporazumevanje med otroki različnih narodnosti je bilo odlično. Nekaj smo uporabili šolskega znanja, nekaj s pomočjo mladih prevajalcev iz Koroške; posebno Kristjan, ki dobro govori slovensko, nas je reševal v mnogih situacijah, predvsem pa sta nas družila mladost in pesem ob večerih, ko smo posedali in pekli ob tabornem ognju.

Med otroki je vladalo prijateljstvo, družila pa jih je ista ideja: MIR! Mir v svetu, ker je le to pogoj za srečno otroštvo, ki ga želimo tudi našim otrokom in bodočim generacijam v svetu.

S tem člankom se zahvaljujemo ZPM Ljubljana-Šiška, ki je organizirala to izmenjavo, zahvaljujemo se tudi prijaznim gostiteljem v Avstriji in si želimo, da bi se še kdaj srečali.

Sonja Černe

Gastarbajter v pobratnem Leverkusnu

## Ne številka, tujec je v Nemčiji ničla!

Ljubljana je pobratena z dvema nemškima mestoma: Wiesbadnom in Leverkusnom. V slednjem je sedež svetovnega giganta kemične industrije, tovarne Bayer, ki je tako pomemben, da z njim mora sodelovati vsa kemična industrija sveta. Med sodelujočimi je tudi šišenski Lek.

Malo za reklamo, verjetno pa še iz drugih razlogov, nameni Bayer vsako poletje nekaj delovnih mest za študente iz mest, ki so pobratena z Leverkusnom. Tu pa se začenja moja zgodba.

V Ljubljani gre v Bayer vsako leto preko mestne in univerzitetne konferencije ZSMS 10 študentov, ki so delali v mladinski organizaciji, še posebej pri mednarodnih odnosih, med njimi pa je tudi kak študent farmacije. V to skupino sem »padel« letos tudi jaz in tako za kratek čas postal gastarbajter.

Da to ni lahko, smo spoznali že pri mnogih dolgotrajnih administrativnih formalnostih, saj Nemci, razen turistov, tujcev ne marajo.

V Nemčijo se najbolj splača potovati z avtom. Prvi razlog je v užitku ob vožnji po neskončno širokih in gladkih nemških avtocestah, drugi pa v dejstvu, da je to najceneje. Moj fiat 126P je pokuril točno pol manj, kot bi porabil za vlak.

Prvi stik z Leverkusnom je bil — smrdeč. Zrak je v tem delu Nemčije, ki ga prekrivajo skoraj že spojena mesta Koblenz, Bonn, Köln, Leverkusen, Essen, Dortmund, Düsseldorf in Wuppertal, tako umazan, da ni čudna popularnost nemških ekologistov.

No, Leverkusen je čisto novo mesto. Letos je staro 54 let, zrastle pa je ob tovarni Bayer. Zato je treba o tem dvojem govoriti istočasno. Leverkusen živi v znamenju Bayerja, skoraj kot da je njegova lastnina. Bayer v tej občini celo sam sebi kreira davke.

Ljubljanci, ki ne študiramo farmacije, smo, kot se za Balkance spodobi, dobili najslabše delo. Filozof Peter in strojni inženir Karli sta polnila vreče s kemikalijami, strojnik Marko je pod masko razredčeval kisline in luge, politolog Zoran je prav tako polnil vreče, jaz sem pod masko praznil

sublimacijske peči. Potem sem enkrat od vročine in pomanjkanja zraka omedlel in so me premestili med čistilce. Med te sicer pošiljajo delovne invalide, ki jih je v Bayerju kar precej. Veliko proizvodnih delovnih mest je zelo nevarnih, tako da delovne nesreče z izgubo vida, iznakaženjem kože ali npr. impotentnostjo zaradi kemikalij niso redke.

Kot čistilcu se mi je dokončno podrl mit o enkratno uspešni nemški gospodarski ureditvi. Delal sem eno uro na dan, plačali so mi jih osem. Hotel sem delati več, če ne za drugo, ker mi je bilo dolgčas. To mojo željo je preddelavec, ves zaripel v obraz od same svete jeze, dokončno odbil. Razlog je povsem enostaven: če bi kdo delal več, kot je, bi bilo v oddelku takoj preveč ljudi. Zato bi morali koga odpustiti. Tega se delovni invalidi še posebej boje. Take latentne brezposelnosti je v Nemčiji zelo veliko. Bayer je skoraj zavrnil zaposlovanje, tako da je delavec vseskozi manj, zaradi avtomatizacije pa proizvedejo vedno več. To je velik problem Nemčije (in sploh sveta), zato gastarbajterje tako vneto pošiljajo domov in jih celo izganjajo za najdrobnejše prekrške.

Da so Nemci delavni, natančni in vestni, je res. Vsakdo pride na delo 15 minut prezgodaj, nekateri celo uro prej. Pri vstopih v tovarno ali v oddelke ni nobenih ur in kartic. Ker so vsi podobno zagnani, v Nemčiji ne poznajo delitve po delu.

Zaupanje je veliko. Če človek npr. kupuje pri optiku kontaktne leče, ki sploh niso poceni, mu jih dajo na enodnevno preizkušnjo, ne da bi ga vprašali za ime ali naslov ali pa zahtevali kakšno kavicjo. Redkokateri pešec gre čez cesto, ko je semafor rdeč. Za Nemce je sveto, kar je zapisano ali kar ukaže nadrejeni. Ta vojaška poslušnost presega že vse meje. Velikokrat je napisanega ali ukazanega tudi kaj neumnega, a to mora, prav po vojaško, obveljati. To je prava indoktrinacija in manipulacija z ljudmi na nemški način.

Da so Nemci pusti, sploh ni res. Prav prijetno se znajo bavati, samo da jim je tega hitro zadosti in tudi tujcev ne marajo, ker so zelo samozadovoljni in vzvišeni. Družabno življenje se zvečer neha precej zgodaj in se preseli v posamezne kčme ter pred televizorje. Najbolj živahno je, ko so še odprte trgovine. O njihovi založenosti ne bi govoril, največ pa pove pripomba nekega Ljubljancana, češ da se bo še bolj zavzelo boril za socializem, ki s svojo skromno ponudbo dobrin človeka vsaj ne spravi v zmedo in stisko, ko ne ve, za katerega od 50 vrst sirov (itd.) bi se odločil.

No, pred izložbami trgovin nastane pravi korzo z uličnimi glumači, točenjem piva in razkazovanjem ženske lepote. Nemke so zelo lepe ženske. Posebej v toplem vremenu se oblačijo izzivalno in elegantno. Temno zagorele so že zgodaj poleti, ker je tu sedaj zelo v modi sončenje v solarijih.

In kakšno je življenje gastarbajterja? Stanovali smo v samskem domu v prijetni družbi Turkov, Pakistancev, Arabcev, Sicilijancev in vseh vrst Balkancev. Čistoča doma prav nič nemška. Ženski obiski prepovedani, obiski prijateljev dovoljeni na pol. Za večino Nemcev (in Nemk) nisi številka, ampak ničla. Zgodilo pa se je tudi, da nam je nemška gostilničarka zastopila postregla, ker smo bili Jugoslovani.

Letos so prvič tudi študentom odrgali davke na mezdo. Študentje iz drugih držav ga dobijo nazaj, Jugoslovani pa ne. Tudi nemški državi ne gre več tako dobro, saj mora, kot je videti, živeti celo od jugoslovanskih študentov.

No, še enkrat o življenju gastarbajterja: precej enolično je, skromno, čeprav so cene hrane, obleke in obutve nižje kot pri nas (preračunano v dinarje!), mesto je zvečer puho (kar ugodno vpliva na prihranke), stalno računajo o zaslužnem in predvsem hrepenijo po domu, saj navsezadnje doma niti ni tako slabo.

Janez Kopac